

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่
  - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน 52 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่จำนวน 52 คน ใช้ประชากรทั้งหมด
  - 1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 52 โรงเรียน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่จำนวน 150 คน และใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ซึ่งรับผิดชอบการวางแผนของโรงเรียน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ทั้งสิ้น 52 คน รวมประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 104 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สภาพการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร
  - ตอนที่ 3 ปัญหาการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และคำถามปลายเปิด
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและให้ส่งกลับคืน โดยทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยติดตามรับคืนด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปจากภาพรวมที่มีผู้ตอบมากที่สุด และรองลงมา มีดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 51 ปีขึ้นไป และอายุ 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ รองลงมา คือ อาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งอยู่ระหว่าง 1-5 ปี และระยะเวลาว่างระหว่าง 6-10 ปี ประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผน เคยศึกษาวิชาการวางแผน และเคยอบรมเกี่ยวกับการวางแผน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในฐานะเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน และผู้ประสานงานในการวางแผน

2. สภาพการวางแผนพัฒนาโรงเรียน

2.1 ชั้นเตรียมการวางแผน พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผน 3 ประเภท ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนที่ระบุสูงสุดและรองลงมาคือ แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี แผนงานในแผนพัฒนาโรงเรียนที่จัดทำมี 6 แผนงาน แผนงานที่ระบุสูงสุดและรองลงมา คือ แผนงานวิชาการ และแผนงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนมีการกำหนดแผนงานในส่วนรองการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะ ในกรณีที่ไม่ได้กำหนด โรงเรียนจัดทำโดยรวมอยู่ในทุกแผนงานหลักของโรงเรียน และจัดร่วมกับระดับประถมศึกษา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนพัฒนาของโรงเรียน คือ คณะกรรมการวางแผนที่โรงเรียนแต่งตั้ง และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และแผนงาน คณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียน คือ จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน และให้คำปรึกษา แนะนำในการกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนมีการให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการวางแผนโดยวิธีการผู้บริหารโรงเรียนให้คำแนะนำ และจัดทำเอกสารและคู่มือการวางแผน ความรู้ที่ให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาโรงเรียน คือ การเขียนรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ และการกำหนดขั้นตอนการจัดทำแผน โรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนโดยกำหนดในเรื่องผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และระยะเวลาเริ่ม

ต้นและสิ้นสุดแผนงาน โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลก่อนวางแผนพัฒนา โดยผู้ที่จัดเก็บ ได้แก่ ฝ่ายวิชาการและแผนงานของโรงเรียน และคณะกรรมการจัดเก็บข้อมูลที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น ส่วนวิธีการจัดเก็บข้อมูลใช้บุคลากรจัดเก็บในรูปของแฟ้มข้อมูล และจัดเก็บโดยใช้คอมพิวเตอร์ ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน คือ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะ ข้อมูลที่จัดเก็บ คือ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) สำหรับหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลในการวางแผน คือ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขต ส่วนข้อมูลที่ได้โรงเรียนนำไปใช้วางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา และกำหนดนโยบายของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา

2.2 ขั้นตอนการวางแผน พบว่า ขั้นตอนการวางแผนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียน และการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การวิเคราะห์สภาพปัญหาในการวางแผน โดยการศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ และศึกษาความต้องการของชุมชนในการเปิดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการวางแผนโดยเกณฑ์การจัด คือ กำหนดตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร และความเร่งด่วนของปัญหา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาโรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนองนโยบายของกรุงเทพมหานครในการจัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้มีที่ศึกษาเพิ่ม รองลงมา คือ เพื่อให้ให้นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพและเข้าสู่แรงงาน มีการกำหนดนโยบายการวางแผนพัฒนาโรงเรียนของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะ โดยกำหนดตามนโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนจัดให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในเรื่อง การกำหนดปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการวางแผนพัฒนา โรงเรียนมีการกำหนดทรัพยากรเพื่อใช้ในการวางแผน โดยกำหนดตามทรัพยากรที่มีอยู่และที่ได้รับจัดสรรจากกรุงเทพมหานคร และนโยบายของกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ทรัพยากรในส่วนของแผนงานขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะ คือ กำหนดให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางแผนงาน/โครงการ และกำหนดให้ใช้ทรัพยากรแยกออกจากระดับประถมศึกษา

2.3 ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติโดยการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน และการมอบหมายงานให้บุคลากรนำแผนไปปฏิบัติ โรงเรียน

มีการมอบหมายงานในการนำแผนไปปฏิบัติในรูปของคณะกรรมการ และมอบหมายงานโดยการออกเป็นคำสั่ง มีการเตรียมบุคลากรเพื่อการนำแผนไปปฏิบัติ โดยจัดประชุมชี้แจงแนวทางการนำแผนไปปฏิบัติ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน โดยจัดทำเป็นปฏิทินรวมเพื่อใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียน และปฏิทินแยกตามระดับ โรงเรียนมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำแผนไปปฏิบัติในด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะ คือ งบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ สำหรับแหล่งงบประมาณที่ใช้ในการขยายโอกาสทางการศึกษา คือ งบประมาณจากกรุงเทพมหานคร และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล งบประมาณจากกรุงเทพมหานครได้นำมาใช้ เป็น ค่าจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และค่าเอกสารและหนังสืออ่านประกอบ โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ได้แก่ สำนักงานการศึกษา และสำนักงานเขต เรื่องที่ประสานงานกับสำนักงานการศึกษา คือ การส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม และการจัดสรรงบประมาณ วิธีการประสานงานในการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ คือ จัดให้มีปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดประชุมชี้แจงระหว่างผู้ที่มีหน้าที่ โรงเรียนมีการนิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการนำแผนไปปฏิบัติ โดยการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำแผนไปปฏิบัติ และให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ผู้มีหน้าที่นิเทศและช่วยเหลือในการนำแผนไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามผลระหว่างดำเนินการตามแผน คือ จัดให้แก่คณะฝ่ายหมวดวิชาติดตามผลและรายงานต่อผู้บริหารโรงเรียน และให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน / โครงการจัดบันทึกและรายงานผล

2.4 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมิน คือ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน สำหรับวิธีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา คือ ใช้แบบรายงานผลการปฏิบัติตามแผน และใช้วิธีการประชุมเพื่อประเมินผลงาน การกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา คือ เมื่อสิ้นสุดแผน และระหว่างการนำแผนไปปฏิบัติ โดยโรงเรียนมีการจัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน และกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละแผนงาน/โครงการ มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน โดยจัดทำเป็นรายงานแผนงาน/โครงการ และเป็นรายระดับชั้น สำหรับหน่วยงานที่ได้รับการรายงานผลการดำเนินงาน ได้แก่ สำนักงานการศึกษา และสำนักงานเขต ช่วงระยะเวลาที่ใช้รายงานผลการดำเนินงาน คือ เมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ และปลายปีการศึกษา วิธีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียน คือ จัดประชุมชี้แจงแก่ครูทั้งโรงเรียน และแจ้งคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน

2.5 ขั้นการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ พบว่า โรงเรียนมีการนำผลประเมินแผนพัฒนาไปใช้ในการปรับแผน และใช้ในการวางแผนใหม่ กรณีที่นำไปใช้ในการปรับแผนได้นำไปปรับในเรื่อง กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน และขั้นตอนระยะเวลาในการดำเนินงาน ช่วงเวลาในการปรับแผน คือ ทุกปี และช่วงครึ่งแผน

3. ปัญหาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน

3.1 ขั้นเตรียมการวางแผน โรงเรียนมีปัญหา คือ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผนในส่วนของการขยายโอกาสทางการศึกษา และบุคลากรที่ทำหน้าที่วางแผนขาดความรู้และประสบการณ์ในการวางแผน

3.2 ขั้นการวางแผน โรงเรียนมีปัญหา คือ ขาดการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนที่ต่อเนื่อง และกำหนดงบประมาณไม่เหมาะสม

3.3 ขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ โรงเรียนมีปัญหา คือ บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ และผู้บริหารโรงเรียนมีการย้ายระหว่างปีทำให้การนำแผนไปปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง

3.4 ขั้นการติดตามและประเมินผล โรงเรียนมีปัญหา คือ ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล และขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานในแต่ละช่วง และบุคลากรไม่เห็นความสำคัญการติดตามและประเมินผล

3.5 ขั้นการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ โรงเรียนมีปัญหา คือ บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ และขาดการนำข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้ในการจัดทำแผนใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยศึกษาวิชาวางแผน และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวางแผน แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนมาก่อน ซึ่งในเรื่องนี้ กรมสามัญศึกษา (2540: 9) ได้ระบุว่า ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนต้องมีความรู้และทักษะความสามารถเกี่ยวกับการวางแผนอย่างดี ประกอบกับผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการวางแผนขาดความรู้และประสบการณ์ในการวางแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกมินทร์ สังคะนอง (2530) ที่พบว่า ผู้ที่ทำหน้าที่วางแผนขาดความรู้ความสามารถในการวางแผน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรมีการ

พัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรให้เพิ่มมากขึ้นโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการวางแผน การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการวางแผน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนมากยิ่งขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการศึกษา และสำนักงานเขตควรมีส่วนช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการวางแผนให้กับบุคลากรของโรงเรียน โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนในลักษณะการอบรมเข้ม

2. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษารัฐพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดทำแผนทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี แต่จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระบุว่า โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มากกว่าแผนอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นแผนที่โรงเรียนต้องจัดทำเป็นประจำต่อเนื่องกันทุกปี ส่วนแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี เป็นแผนที่โรงเรียนเริ่มดำเนินการจัดทำตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2540-2544) จึงทำให้มีโรงเรียนส่วนหนึ่งยังไม่ได้จัดทำ หรือจัดทำไม่ทัน และอีกสาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จึงส่งผลทำให้การจัดทำแผนล่าช้า จากผลการวิจัยยัง พบว่า แผนงานในแผนพัฒนาที่โรงเรียนจัดทำครบทุกโรงเรียนมีเฉพาะในส่วนของแผนงานวิชาการ ซึ่งสำนักงานการศึกษา (2540: 3) ระบุว่าให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดทำแผนทั้ง 6 แผนงาน ประกอบด้วย แผนงานวิชาการ เป็นแผนงานหลัก และอีก 5 แผนงานเป็นแผนงานสนับสนุน ทั้งนี้ประกอบกับผลการวิจัยพบว่า ในส่วนแผนงานอื่นมีผู้ระบุไม่ตรงกันทุกแผนงานตามที่สำนักงานการศึกษาได้กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับรู้ข่าวสารและการสื่อสารระหว่างสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กับบุคลากรในโรงเรียนไม่เพียงพอ หรือเกิดจากการประสานงานในส่วนของบุคลากรในการจัดทำแผนที่ไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขต ควรเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนและบุคลากรของโรงเรียน โดยวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนโดยเฉพาะ เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้และได้รับรู้เกี่ยวกับขั้นตอนจัดทำแผนและองค์ประกอบในแต่ละแผนงานตรงกัน โดยจัดให้มีการช่วยเหลือและติดตามผลการดำเนินงานในลักษณะการจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ การจัดอบรม หรือการสัมมนาทางวิชาการ

3. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษารัฐพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครและองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูที่เป็นตัวแทน ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครอง สอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2540: 18) ที่ระบุว่า คณะ

กรรมการวางแผนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหน้าที่โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการวางแผนขึ้นมาจะช่วยให้การวางแผนพัฒนาโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ และคณะกรรมการวางแผนพัฒนาโรงเรียนควรประกอบด้วย บุคคลหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัย พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง ร้อยละ 47 ระบุว่า ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาโรงเรียน หรือโรงเรียนขาดการวางแผนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ซึ่งเรื่องดังกล่าวนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานเขตที่โรงเรียนตั้งอยู่ จัดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมและเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำได้ เพื่อต้องการให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนพัฒนาโรงเรียนที่มีผลต่อการจัดการศึกษา และโรงเรียนควรกำหนดให้มีแผนรองรับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ไปด้วย ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งกำหนดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา ซึ่งการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน จะส่งผลทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องกับความต้องการของกรุงเทพมหานครและความต้องการของชุมชน

4. ผลจากวิจัย พบว่า บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา โพธิ์วิทยานนท์ (2537) ได้ระบุว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตแดนธวัชวรากำลังครูที่จัดการเรียนการสอน ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากเกินไปจนไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ สาเหตุสำคัญอาจเกิดจากการขาดแคลนอัตรากำลังครู หรือการที่ครูต้องรับภารกิจของงานประจำและการจัดกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนมากเกินไป จึงอาจส่งผลให้การนำแผนไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้เท่าที่ควร ดังนั้นในเรื่องนี้ โรงเรียนควรมีการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาในส่วนของบุคลากรไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ เช่น การลดภารกิจของครูที่ต้องจัดกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำให้มีปริมาณน้อยลง โดยพิจารณาจากความสำคัญ และความจำเป็นของกิจกรรมในแต่ละโครงการ หรือรวมโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงไว้ด้วยกัน ซึ่งวิธีนี้อาจช่วย

ลดภารกิจของครู และทำให้ครูมีเวลาเพิ่มขึ้นสำหรับการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนมากกว่าให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

5. จากผลการวิจัย พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษารัฐขั้นพื้นฐาน ได้มาจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนมา วัชรวิธานนท์ (2537) พบว่า งบประมาณในภาคปฏิบัติงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษารัฐขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ได้มาจากเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานคร เมื่อมีผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณจากกรุงเทพมหานครเพียงแหล่งเดียวคงไม่เพียงพอสำหรับการนำงบประมาณไปใช้ดำเนินการตามแผนพัฒนาโรงเรียนได้ครบทุกแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติมบางส่วนจากภายนอก เพื่อนำงบประมาณมาช่วยสนับสนุนในแต่ละโครงการ เช่น การขอความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชน หรือสถานประกอบการต่าง ๆ ที่โรงเรียนตั้งอยู่มาช่วยสนับสนุนในด้านงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ระบุว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรเอกชนต่าง ๆ มาช่วยจัดการศึกษา ซึ่งเรื่องนี้ทางโรงเรียนควรร่วมมือกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครและสำนักงานเขต เพื่อจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้องค์กรต่าง ๆ ทั้งองค์กรรัฐและองค์กรเอกชนให้ความสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อให้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

6. จากการวิจัย พบว่า การมอบหมายงานในการนำแผนไปปฏิบัติ โรงเรียนมีการมอบหมายในรูปของคณะกรรมการ สอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2534: 96-97) ที่กล่าวโดยสรุปว่าการมีคณะกรรมการช่วยปฏิบัติงานในการวางแผน และการมอบหมายภารกิจที่เกี่ยวข้องให้ยอมส่งผลให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินการไปได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การมอบหมายงานในการนำแผนไปปฏิบัติในรูปของคณะกรรมการยอมส่งผลทำให้การทำงานมีความรัดกุมมากและเป็นระบบยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการที่คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานแต่ละแผนงานหรือโครงการ และได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานในกิจกรรมนั้นด้วยอาจส่งผลให้การดำเนินงานในการนำแผนไปปฏิบัติเกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น ดังนั้นโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อทำความเข้าใจกับคณะกรรมการที่มาจากบุคลากรภายนอกและภายในโรงเรียนทุกฝ่ายได้รับรู้ และเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละแผนงานที่โรงเรียนจัดขึ้น และโรงเรียนควรมีการกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับให้บุคคลภายนอกสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วย เพื่อเป็นการสนองตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร ที่ต้องการ

ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งการทำในลักษณะดังกล่าวจะส่งผลให้การดำเนินงานในการนำแผนพัฒนาโรงเรียนไปปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

7. ผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการเตรียมบุคลากรในการนำแผนไปปฏิบัติ โดยวิธีจัดประชุมชี้แจงแนวทางการนำแผนไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2540: 22) ที่ระบุว่า การเตรียมบุคลากรในการวางแผนกระทำได้หลายวิธี และวิธีการหนึ่งก็คือการจัดประชุมชี้แจง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดประชุมชี้แจงเป็นวิธีการสื่อสารให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีความเข้าใจตรงกัน และรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาโรงเรียนว่าควรทำอย่างไร จึงจะทำให้การนำแผนไปปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเรื่องนี้ทางโรงเรียนควรมีการส่งเสริมในเรื่องการจัดให้บุคลากรของโรงเรียนมีการรับรู้ข่าวสารจากทางโรงเรียนมากขึ้น เช่น การกำหนดช่วงเวลาที่จะจัดประชุมในการปฏิบัติงานแต่ละครั้งไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานที่แน่นอนและชัดเจน หรือการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานให้กับครูในโรงเรียน และจากผลการวิจัยยังปรากฏว่า การเตรียมบุคลากรโดยการจัดอบรมก่อนการปฏิบัติตามแผน มีผู้ระบุน้อย คือ ร้อยละ 45 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การอบรมเป็นวิธีการเพิ่มความรู้ให้บุคลากรวิธีหนึ่ง โดยเฉพาะถ้านำความรู้ที่ได้รับมาหลังจากการอบรมมาใช้ปฏิบัติจริง สำหรับเรื่องนี้โรงเรียนควรร่วมมือกับ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะกองวิชาการ และหน่วยศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบเรื่องการจัดอบรมโดยเฉพาะควรจัดให้มีโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนให้แก่บุคลากรของโรงเรียน โดยจัดให้มีการอบรมในลักษณะเชิงปฏิบัติการและการอบรมแบบระยะสั้น และควรมีการแทรกเนื้อหาวิชาด้านการวางแผนไว้ในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ทางสำนักการศึกษาจัดอบรมให้กับครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการทบทวนความรู้และเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการวางแผนให้กับครู ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการประสานงานกับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการนำแผนไปปฏิบัติ ในเรื่องงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534: 75) กล่าวว่า การประสานงาน เป็นกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์ เกี่ยวกับบุคคล วัสดุ และทรัพยากรอย่างอื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และจากผลการวิจัย พบว่า ในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ มีปัญหา ในเรื่องงบประมาณในส่วนของการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่อำนวยความสะดวกการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการนำแผนไปปฏิบัติ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณโดยตรง โดยเฉพาะโรงเรียนซึ่งได้รับงบประมาณมาจากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร จัดสรรให้ แต่โรงเรียนไม่สามารถใช้งบประมาณที่ได้รับอย่างเต็มที่ในการนำไปใช้จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะระเบียบหรือขั้นตอนในการ

ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของงบประมาณมีมากเกินไป จึงทำให้ใช้งบประมาณที่ได้รับไม่ทันในแต่ละปี ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรมีการประสานงานกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณมีความเข้าใจในส่วนของระเบียบการจัดซื้อ-จัดจ้าง ได้ตรงกัน โดยวิธีการประชุมชี้แจงหรือจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้กับโรงเรียน เพื่อเป็นการลดขั้นตอนต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นลง ซึ่งการทำในลักษณะนี้อาจเป็นการช่วยให้การทำงานมีความคล่องตัวและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนด

9. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการวางแผนพัฒนาโรงเรียน โดยใช้แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารวัตรณะ (2539: 33-34) กล่าวโดยสรุปว่า การตรวจสอบผลการดำเนินงานทำได้หลายวิธี และการตรวจสอบอย่างเป็นทางการเป็นวิธีหนึ่ง โดยทำในลักษณะเป็นสายลักษณะอักษร เช่น การจัดทำเอกสารรายงานผล ซึ่งในการวิจัยเรื่องนี้พบว่า โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการวางแผนพัฒนาโรงเรียน โดยใช้แบบรายงานผลการปฏิบัติงานแต่ยังพบว่ามีปัญหา ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับ สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2524: 82) ที่กล่าวว่า ปัญหาการประเมินผลที่พบ คือ ผู้ประเมินไม่เข้าใจหลักและวิธีการประเมินผล ทำให้การประเมินผลไม่ก่อให้เกิดผลในทางสร้างสรรค์เท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวข้างต้นส่งผลต่อการปฏิบัติงานโดยตรง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับสำนักงานการศึกษาและโรงเรียน จะต้องระดมความคิดเพื่อหาทางแก้ไข โดยสำนักงานการศึกษาอาจจัดให้มีการเพิ่มเติมความรู้แก่บุคลากรในส่วนของโรงเรียนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน โดยเฉพาะการให้ความรู้ในเรื่อง การจัดทำเครื่องมือประเมินผล ขั้นตอนและวิธีการประเมินผล ในลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการหรือการจัดสัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดทำแผน และการติดตามและประเมินผล เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรรัฐบาล และเอกชนต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านการประเมินผล เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือแนะนำและให้ความรู้กับบุคลากรของโรงเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานติดตามและประเมินผล

10. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินแผนพัฒนาโรงเรียนไปใช้ในการปรับแผน ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2532: 233) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การติดตามควบคุม กำกับกับการดำเนินงานตามแผนซึ่งกำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน ข้อมูลเกี่ยวกับผลงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในการจัดทำแผน และจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการปรับแผน ทุกปี และปรับแผนเรื่อง ของกิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญ

ศึกษา (2541: 152) ระบุว่า ลักษณะแผนที่ดีประการหนึ่ง คือ ต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในส่วนของการปรับแผนงาน/โครงการ และการปรับปรุงรูปแบบของการดำเนินการวางแผนให้เหมาะสม สำหรับการปรับปรุงควรดำเนินในปีต่อไปหรือในช่วงการวางแผนพัฒนาการศึกษาในระยะต่อไป จากผลการวิจัย พบว่าในขั้นการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ มีปัญหา คือ การที่บุคลากรภายในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจประจำมากไม่มีเวลา และส่วนหนึ่งอาจมาจากการไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน และไม่มีความรู้ด้านการวางแผน จึงไม่เข้าใจวิธีการจัดทำแผน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรมีส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ โดยการประชาสัมพันธ์หรือการจัดประชุมที่แจ้งให้กับบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับแผนและจัดทำแผนใหม่ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.1 ควรพิจารณาจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาโรงเรียน โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและนำไปปฏิบัติได้อย่างคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมให้โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

1.3 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนโดยการให้ความช่วยเหลือ และติดตามผลการดำเนินงานในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนในลักษณะของ เอกสารเผยแพร่ การจัดอบรม และการสัมมนาทางวิชาการ

2. โรงเรียน

2.1 ควรมีการกำหนดแผนการให้คณะกรรมการวางแผนที่มาจากบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อการบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรภายในโรงเรียน ได้รับการพัฒนาความรู้ในด้านการวางแผนอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิวัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน

2.3 ควรมีการกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลที่มีคุณภาพ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผล และนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแผนในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการนำแผนพัฒนาโรงเรียนไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร และควรศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารเพื่อให้ได้ข้อมูลแนวคิดและสมบูรณ์ขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัญหาการใช้งบประมาณในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย